

Driften af en saadan større Ejendom, saa at han har ønsket at faa den solgt; en saadan Ejendom er sandsynligvis baade med Hensyn til Bygninger, Besætning og Inventar og navnlig med Hensyn til Jord i en meget daarlig Forfatning. Ved denne Slags Forretninger overhovedet kunne Kommunalbestyrelserne ikke undgaa at komme ind paa en meget betydelig Risiko. Det er egentlig en af mine Hovedindvendinger mod § 10, at der uægtelig er forbundet en betydelig Risiko dermed. Og hvem skal betale denne Risiko? Det skal naturligvis Sognets Beboere. Hvis der under Administrationen af en slig Ejendom paaføres Kommunen et betydeligt Tab, ser jeg ikke anden Udvej, end at Kommunens Beboere maa betale det. Og hvis man saa vil trøste mig med, at det dog sandsynligvis en Gang i Tidens Løb vil rette sig, selv om der lides et øjeblikkeligt Tab ved en slig Ejendom, skal man erindre, at der skal baade anlægges Veje, og der skal gøres Forandringer, lægges Planer, og der er mange Udgifter, inden man naaar til at faa Pengene ind. Og selvfølgelig er det heller ikke givet, at Udparcelleringen gaar saa hurtigt, og i den Mellemtid kan der paaføres Kommunen ret store Tab. Hvis man derfor siger: naar man saa kommer i Orden og faar solgt, saa komme Pengene ind igen, saa svarer jeg, at for det første er det jo ingenlunde givet, at Pengene komme ind igen, og dernæst kan der gaa saa mange Aar, at de, der have betalt, kunne saamænd baade være døde og borte, inden Pengene komme ind igen i Kommunens Kasse. Ja, jeg har ikke statistisk Materiale i saa Henseende, men naar man er rejst omkring i Sognene og har talt med de Sogneraad, som i sin Tid have købt Fattiggaaarde, har man ofte hørt, hvilke betydelige Tab Kommunerne have lidt ved Administrationen af disse. Naar jeg saaledes i det hele taget er betænkelig ved at overlade Kommunerne Ret til at købe Ejendomme, er jeg ganske særlig betænkelig derved, naar man erindrer det Valgretsforslag, der ligger her for Tinget, og som for Øjeblikket er i Udvalg. Saa længe den privilegerede Valgret — som den højterede Minister, efter hvad han i det andet Ting udtalte, er en bestemt Modstander af —, har Majoritet i Kommuneraadene, kan man sige, at det vil blive dem, der betaler en betydelig Del af Kommunens Skatter, der skal tage Bestemmelse, om man skal løbe den Risiko eller ej. Men faa vi den almindelige Valgret, saa at de, der enten svare meget

lidt eller saa godt som intet til Kommunens Kasse, blive Majoritet, er der en menneskelig Fristelse for dem til at hjælpe deres jævnlige til at komme til mindre Ejendomme, og det er ikke mere end menneskeligt, at de ikke gøre sig saa mange Betænkeligheder ved Sagen som de, der skulle betale Risikoen, naar de ikke selv betale noget betydeligt Beløb af Skatterne. Jeg ved ikke, om Bestemmelsen i § 10 skal forstaas saaledes, at ogsaa ved en Kommunes Køb af en saadan Ejendom skal Amsraadets Samtykke indhentes, men jeg antager, at Amsraadets Samtykke er nødvendigt. Og saa siger jeg, at under de nuværende Forhold har man dog en vis Garanti for, at Kommunerne ikke kunne indlade sig paa rent forkerte Ting, men bliver efter det Valgretsforslag, der foreligger for dette Ting, Amsraadene et fuldstændigt Ekko af Sogneraadene, bortsvinder ogsaa denne Garanti, som man har for Øjeblikket. — Jeg maa erkende, at saa længe denne § 10 staar i Lovforslaget, vil jeg gøre mit mulige for at forhindre, at denne Lov kommer ud. Naar derimod § 10 kan blive enten meget væsentlig forandret eller helt gaa bort, og naar jeg kan opnaa, at de Garantier, som indeholdes i §§ 2 og 8, blive saa effektive, at jeg er beroliget for, at den private Spekulation skal have Vanskelighed ved at trænge ind paa dette Omraade, og naar jeg endelig kan faa Besiddelsesformen slaaet fast til Ejendom, saa vil jeg gøre, hvad jeg kan — hvis jeg faar mere med Lovforslaget at gøre — for, at dette Lovforslag bliver endelig gennemført her i Tinget.

H. J. Nielsen: Jeg skal søge at fatte mig i den yderste Korthed, men dette Forslag er jo af en saadan Betydning, i hvert Fald i mine Øjne, at jeg gerne vilde sige et Par Ord derom.

Det er jo ikke noget nyt, der her er fremkommet. Tanken om at faa udstykket Jord har været oppe længe før vor Tid, og Grunden til, at den har været oppe saa stærkt og vedholdende, har sandsynligvis været den, at man mente, at det vilde være heldigt for Samfundet i det hele taget, at man havde Jorden delt imellem mange, saaledes at man fik jævnt gode Levevilkkaar for en Mængde Mennesker, og at det vilde være heldigt baade for disse og tillige for det Samfund, de ere Medlemmer af. Det er noget, vi alle vide, at en jævnt velstaaende Befolkning er det i det hele taget en Lykke for et